

ROVVILTNEMNDA I REGION 3 Oppland

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

Miljødirektoratet
postmottak@miljodir.no

Lillehammer 4.11.2020

Vedtak om kvotejakt på gaupe 2021 – region 3/Oppland

I møtet den 4. november 2020 fattet rovviltnemnda i region 3 følgende vedtak om kvotejakt på gaupe for 2021:

Rovviltnemnda i region 3 vedtar at kvote og områder for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2021 blir som følger:

*Totalkvote: **8 dyr/hunndyrkvote 4 dyr over 1 år** – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder. Kvoten fordeler seg slik:*

*Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; **4 dyr.***

*Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten og Gran; **2 dyr***

***2 dyr/hvorav 1 er hunndyr over 1 år** for senere fordeling. Det betyr at det før fordeling av tilleggsdyr er en hunndyrkvote på 3 dyr over 1 år. Om det skytes 3 hunndyr, må jakta stoppes før fordeling av de to siste dyra hvorav en er hunndyr. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta.*

Rovviltnemnda mener at hunndyrkvoten kan økes fordi familiegrupper er unntatt jakta og at de fleste ynglingene er i beiteprioritert område, som er område 1. Derfor trengs det en sterkere regulering der i forhold til område 2, som er gaupeprioritert område.

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 3
c/o Fylkesmannen i Oppland
Serviceboks
2626 LILLEHAMMER

Leder for rovviltnemnda:
navn
telefon
e-post
Adressen til Rovviltnemndas hjemmeside

Saksbehandler:
navn
telefon

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf§77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4,7 og 11.

Vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Evt. klage stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes via Fylkesmannen i Innlandet som er sekretariat for nemnda innen 3 uker etter at dette brevet er offentliggjort.

Med helsing

Aud Hove,
leder rovviltnemnda region 3/Oppland

Vedlegg;

- Jaktområdeinndeling
- Saksframlegg fra Fylkesmannen i Innlandet for sak 48/20 og 44/20.

Kart med jaktområdeinndeling, region 3 er gjengitt i henhold til de nye regiongrensene jf rowiltforskriften av 12. oktober 2020.

Sak 48/20 Forslag til kvote og områder for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2021

Sekretariatet tilrår at rowiltnemnda i region 3 fatter følgende vedtak om kvote og områder for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2021:

*Totalkvote: **8 dyr/hunndyrkvote 3 dyr over 1 år** – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder. Kvoten fordeler seg slik:*

*Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; **4 dyr.***

*Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran; **2 dyr***

***2 dyr** for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta.*

Bakgrunn

12. oktober 2020 fastsatte KLD endringer i rowiltforskriften. Fylkesmennene ble gjort oppmerksom på dette i brev av 16. oktober fra KLD. Nemnda ble gjort oppmerksom på dette i e-post 26. oktober fra sekretariatet. Her ble det blant annet gjort endringer i regiongrenser som følge av regionreformen, og kommunene Jevnaker og Lunner inngår nå i rowiltregion 4 etter at de endret fylkestilhørighet til Viken i regionreformen.

Samme dag som forskriftsendringene ble gjeldende så var det rowiltnemndsmøte i region 3 hvor det blant annet ble gjort vedtak på kvote og område for kvotejakt på gaupe i 2021. Nå som sekretariatet har blitt gjort oppmerksom på de nye endringene så ser vi behov for at nemnda gjør et nytt vedtak i denne saken som er oppdatert i tråd med forskriftsendringene.

Saksvurdering

Viser til saksutredning i sak 44/20. Sekretariatet ønsker å kommentere følgende punkt som er relevante for forslag til kvote og område for kvotejakt;

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote

Det er ikke gjort noen endringer i det regionale bestandsmålet selv om arealet er redusert, så det er fortsatt et mål om 5 ynglinger av gaupe i region 3.

Bestandssituasjonen for gaupe

I Jevnaker kommune ble det sist registrert familiegruppe med gaupe i 2018, og det har tidligere vært registrert familiegruppe i 2012 og 2011. Trolig er dette familiegrupper som også har vært

registrert i nabokommunen Gran. I Lunner kommune er det ikke registrert familiegruppe siden 2000.

Uttak/avgang av gaupe

Sist det ble felt gaupe i Jevnaker var i 2013, og før det ble det felt ei i 2003. Det er i Lunner felt ei gaupe i 2003.

Tap av sau og tamrein til rovvilt

Det ble ikke registrert noe beitedyr tapt til gaupe i 2020, hverken i Lunner eller Jevnaker kommuner.

Forvaltningsplanens målsetting

Lunner og Jevnaker var en del av den gaupeprioriterte sonen i region 3. Kommunene utgjør et areal på 516 km², altså 5 % av tidligere gaupeprioritert område i region 3 og kun 2 % av gamle region 3. Gaupeprioritert område i regionen er nå på 9329,72 km².

Prognosemodell fra NINA/Rovdata

En nedgang med 2 % i areal vil ha marginalt å si for resultatene fra prognosemodellen til NINA. Prognosemodellen er mer presis på store områder, noe mindre presis på mindre områder som dagens rovviltregioner.

Oppsummering og forslag til vedtak

De endringene som nå foreligger med at totalarealet for gaupeprioritert område i region 3 er redusert med 5 % mener sekretariatet ikke vil få vesentlige konsekvenser for forvaltningen av gaupe i regionen. Det området som nå er tatt ut har ingen registrerte familiegrupper i 2020, og har heller dokumentert tap til gaupe dette året. Historisk har det ikke vært mye aktivitet av gaupe her, selv om det er registrert noe både av tap til gaupe og felt gaupe i jakt. Sekretariatet mener heller ikke at når dette området utgår vil ha vesentlige konsekvenser med tanke på å oppnå bestandsmålet i 2021. Med bakgrunn i dette tilrår vi å opprettholde forslag til kvote slik det ble foreslått i sak 44/20.

Vi tilrår en jaktområdeinndeling med 2 delområder videreføres, men da at Jevnaker og Lunner kommuner går ut av gaupeprioritert sone i tråd med endringene i rovviltforskriften.

Forslag til vedtak:

Totalkvote: 8 dyr/hunndyrkvote 3 dyr over 1 år – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder.

Kvoten fordeler seg slik:

Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 4 dyr.

Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran; 2 dyr

2 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta.

Fylkesmannen/roviltnemnda kan omfordele kvoten og inndeling av jaktområder undervegs i jaktperioden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf § 77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (roviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

Sak 44/20 Forslag til kvote og områder for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2021

Sekretariatet tilrår at rowiltnemnda i region 3 fatter følgende vedtak om kvote og områder for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2021:

*Totalkvote: **8 dyr/hunndyrkvote 3 dyr over 1 år** – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder. Kvoten fordeler seg slik:*

*Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; **4 dyr.***

*Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; **2 dyr***

***2 dyr** for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskadere på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta.*

---

1. Politiske føringer og lovverk

Følgende dokumenter er lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Lov av 19.06.2009 om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven)
- Lov av 29.05.1981 om viltet (Viltloven)
- Forskrift av 18.03.2005 om forvaltning av rovvilt.
- "Rovviltforliket" av 16 juni (2011, dok 8)
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 (2012).

2. Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote

Gjennom behandlingen av St.meld. nr 15 (2003-04) Rovvilt i norsk natur, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) ble det vedtatt nasjonale bestandsmål for ulv, bjørn, gaupe, jerv og kongeørn. Det ble også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt, hvor Oppland er en egen forvaltningsregion med disse årlige bestandsmålene:

- 5 ynglinger av gaupe
- 4 ynglinger av jerv
- 0 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Gjennom rovviltforskriften, er de regionale rowiltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe etter forskriftens § 11 når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene i den enkelte region. Vurderingen av om nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for gaupe skal baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger (familiegrupper) de tre siste årene. Det er dataene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn. Miljødirektoratet kan fatte vedtak om kvotejakt på gaupe også i tilfeller hvor bestanden ligger under bestandsmålet.

Det er sekretariatet, jf. forskriftens § 5, som skal legge til rette et godt beslutningsunderlag for den regionale rovviltnemnda.

Vedtak om kvotejakt på gaupe skal avgrense jaktområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av jakta i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf forskriftens § 6. For å unngå for stor avskyting av hunndyr bør det som hovedregel settes egne hunndyrkvoter som sikrer en større kontroll med den reproduserende del av bestanden, jf forskriftens § 10. Jaktidsrammen for gaupe er 1. februar – 31. mars.

Vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriftens § 3 og § 6. Ved vurdering av jakt skal det gjøres en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

3. Om kvotejakt på gaupe og forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (§ 16), viltloven (§ 9) og rovviltforskriften (§ 11) danner den juridiske rammen for tilrådingen. Naturmangfoldloven § 16 slår fast at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Videre følger det at det skal legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i området og på skade som arten gjør.

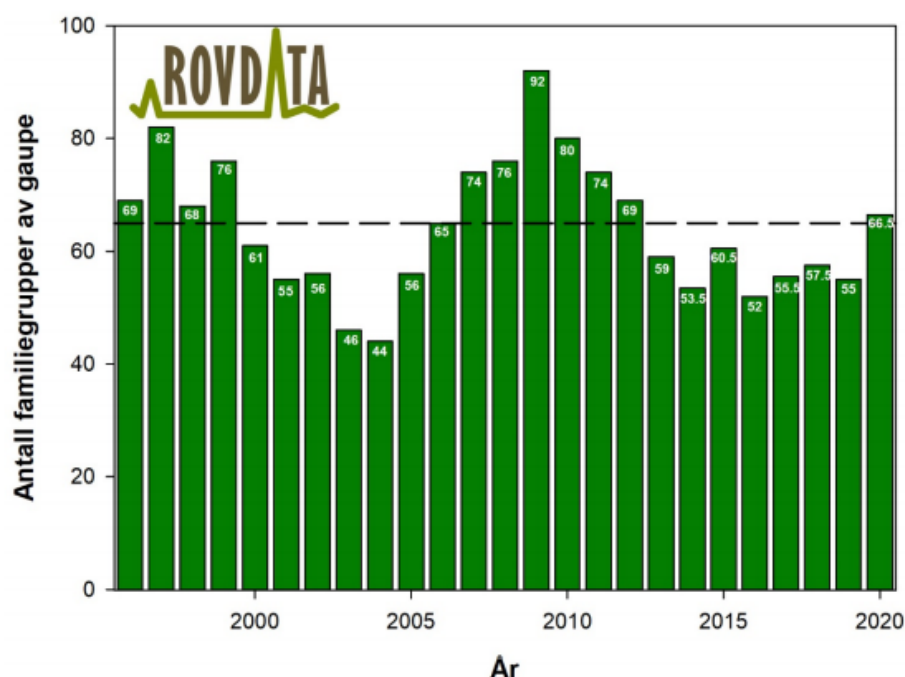
Ved kvotevedtakene har det vært vanlig å fastsette/styre kvote og områdeavgrensning i forhold til tap av sau og tamrein jf. forvaltningsplanen. Vi viser for øvrig til at det er for gaupe nasjonalt er fastsatt konkrete mål for bestandsnivå i de ulike rovviltregionene.

4. Bestandssituasjonen for gaupe

Gaupebestanden i Norge er gjennom flere år overvåket ut fra antall registrerte familiegrupper (mor med unge(r)). Publikum melder inn observasjoner om mulige familiegrupper til Statens naturoppsyn (SNO), som kontrollerer meldingene i felt. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har ansvaret for sammenstilling av dataene i henhold til det nasjonale overvåkningsprogrammet. Ut fra antall registrerte ynglinger (familiegrupper) kan man beregne antall gauper i bestanden.

Før jakt i 2020 var det registrert 66,5 familiegrupper i landet (Figur 1).

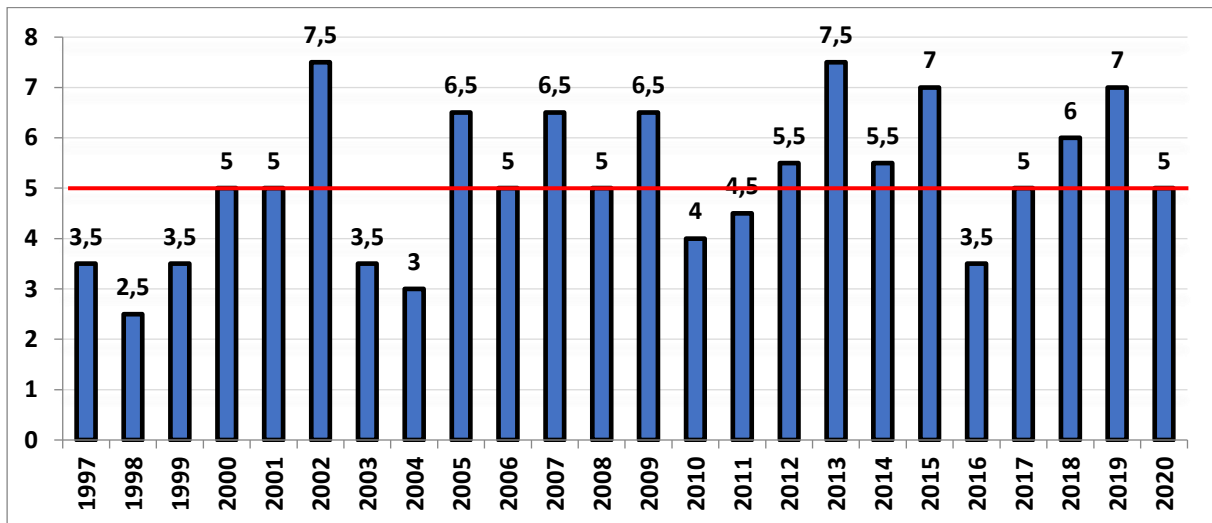
Figur 1. Antall familiegrupper av gaupe på landsbasis i Norge per registreringssesong. Antall familiegrupper i 2013-2020 er ikke direkte sammenlignbart med tidligere år, på grunn av endringer i overvåkingsmetodikken. Nasjonalt bestandsmål, 65 familiegrupper, er markert med stiplest strek.

I 2020 er det estimert 256 familiegrupper av gaupe i Skandinavia, noe som tilsvarer en bestand på 1511 gauper (95 % CI = 1271–1752). Dette er 1 familiegruppe mindre enn i 2019. Av disse ble 66,5 familiegrupper registrert i Norge og 189,5 i Sverige. Ut fra dette er den norske delen av den Skandinaviske bestanden beregnet til 393 gauper (95 % CI = 326–460), mens det i Sverige tilsvarer 1118 gauper (95 % CI = 945–1292).

Med 66,5 familiegrupper i Norge er det en økning i den nasjonale bestanden fra 2019, hvor det var registrert 55 familiegrupper i Norge, og bestanden er nå over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 65 årlige familiegrupper. Vi må helt tilbake til 2012 for å finne forrige gang den norske bestanden lå over det nasjonale bestandsmålet på 65 individer.

For regionene på Østlandet ser vi at både region 2 og 3 ligger over bestandsmålet, og region 5 har registrert flere familiegrupper i 2020 og nærmer seg noe sitt mål. Region 4 ligger fortsatt godt under satt bestandsmål for denne regionen. Se tabell 1.

I tillegg til standard systematisering av familiegrupperregistreringer har Rovviltnemnda og Fylkesmannen i samarbeid med bl.a. NJFF Oppland igangsatt en supplerende registrering av gaupe i fylket. Dette ble første gang gjennomført i 2007 og er videreført og forsterket fram til 2019/2020. Det kan være stor variasjon i ynglesuksess og kullstørrelse både mellom de enkelte hunngauper, mellom områder og mellom år. Dette henger blant annet sammen med fødetilgangen, og en må derfor påregne variasjoner i antall ynglinger fra år til år selv i en stabil bestand.

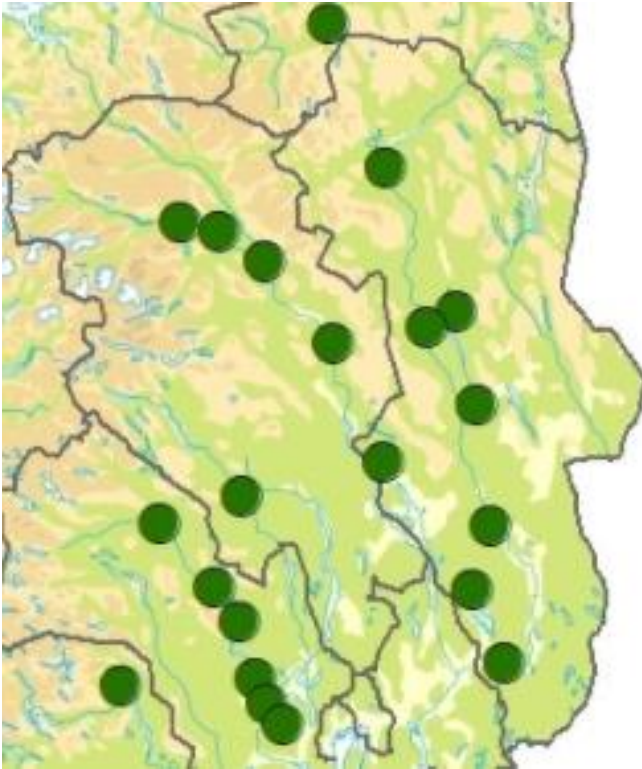

Figur 2. Registrerte familiegrupper av gaupe i Oppland 1997-2020. Antall ynglinger er registrerte ynglinger før jakt, i all hovedsak familiegrupper registrert i perioden 1. oktober til 28. februar det enkelte år. Den røde streken markerer bestandsmålet.

Rovviltregion	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Merknad
Region 3 - (Oppland)	4	4,5	5,5	7,5	5,5	7	3,5	5	6	7	5	Best.mål: 5 Gj. Snitt: 6
Region 2 - (Aust-Agder, Telemark, Vestfold, Buskerud)	17	14,5	16	16,5	16,5	16	9,5	9	15	15	16	Best. mål: 12 Gj.snitt: 15,3
Region 4 - (Akershus, Oslo og Østfold)	9	6	5	1	5	4,5	1,5	1,5	1,25	1	0,5	Best. mål: 6 Gj.snitt: 0,9
Region 5 - (Hedmark)	9	11	6,5	5	4,5	2,5	7,5	9,5	7,25	6	8	Best. mål: 10 Gj.snitt: 7,1

Tabell 1. Registrerte ynglinger av gaupe i Oppland og naboregioner 2010-2020. Orange: ikke myndighet for kvotefastsettelse. Grønn: nemnda har myndighet for kvotefastsettelse.

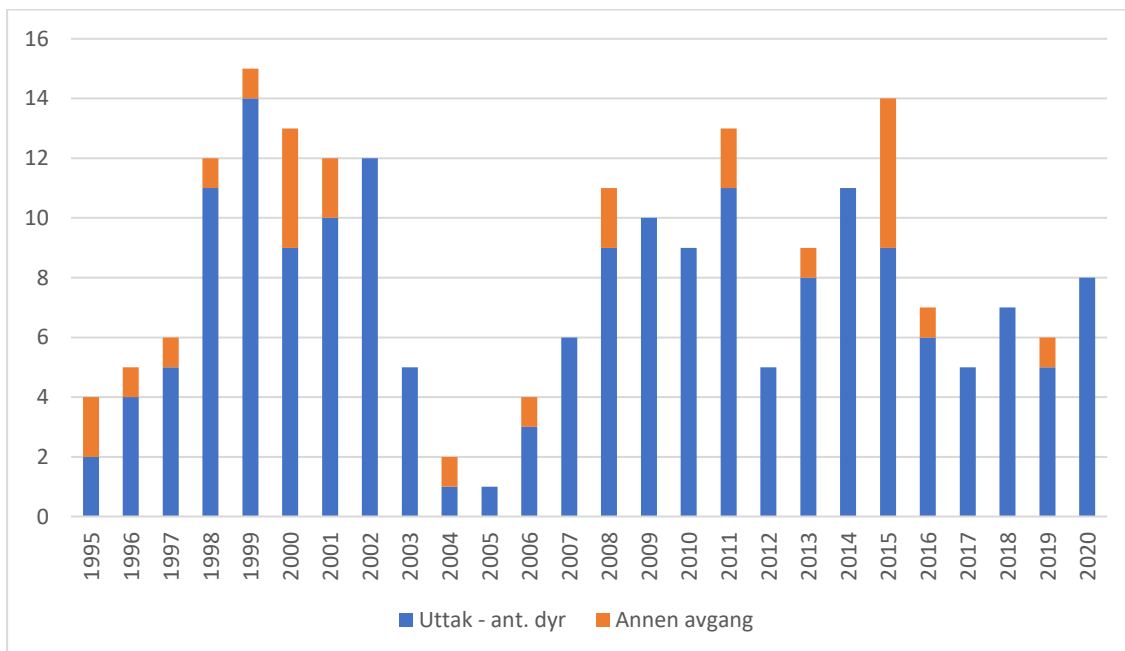
I Oppland har det tidligere vært høyest tetthet av gaupe i den sørvestlige delen av fylket. Resultater fra sporing 2018/2019 viste derimot at det var flest familiegrupper nord i fylket, og det viser også årets resultater. Dette ser man både ut fra de registrerte ynglingene (Figur 3) og registrerte skader på beitedyr (Figur 7).

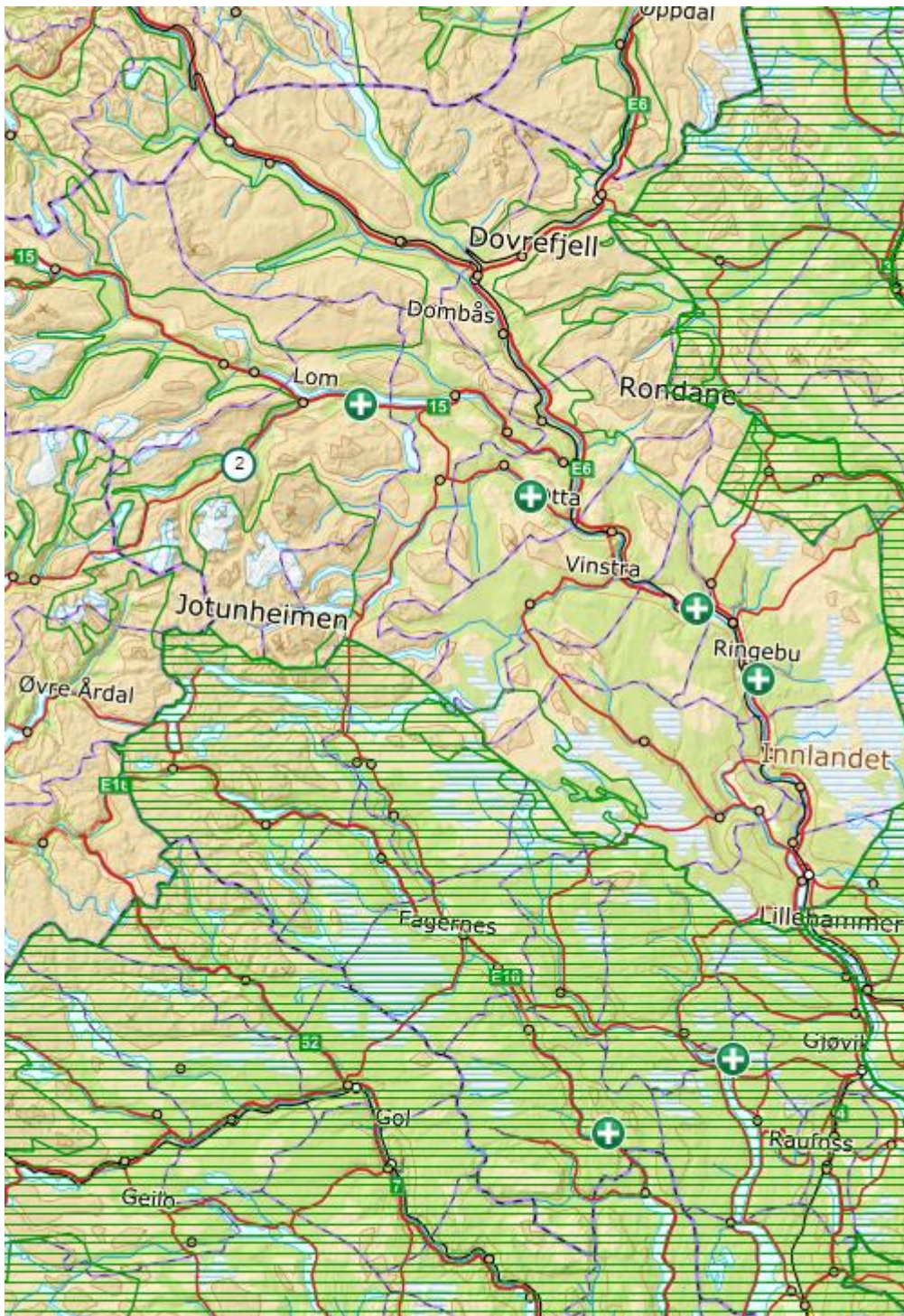
Figur 3. Registrerte familiegrupper av gaupe i Oppland og omeng registrert vinteren 2019/20.

5. Uttak/avgang av gaupe

I 2020 ble 8 gauper felt under kvotejakta, og 3 av disse var et voksent hunddyr (fig. 4 og 5).

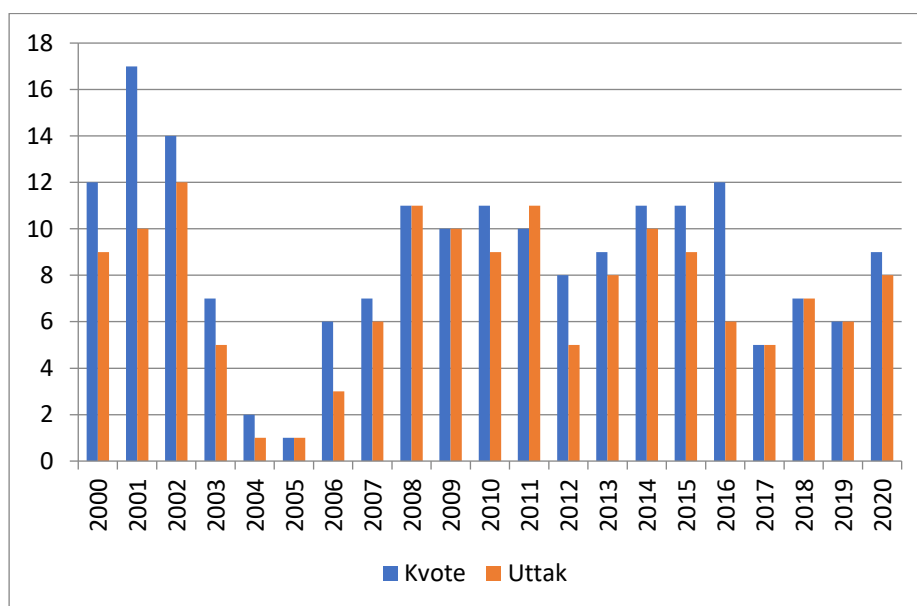
Figur 4. Avgang av gaupe i Oppland fra jaktåret 1995/1996 til jaktåret 2019/2020

Figur 5. Gauper felt under kvotejakta 2020 (8 dyr).

Tabell 2: Felte dyr under kvotejakta i 2020:

Dødsårsak	Dødsdato	Alder	Kjønn	Kommune
Jakt - Rifle	18.03.2020	Voksen	Hunn	Sør-Fron (N)
Jakt - Rifle	27.02.2020	Voksen	Hann	Lom (N)
Jakt - Rifle	12.02.2020	Voksen	Hunn	Lom (N)
Jakt - Rifle	06.02.2020	Voksen	Hann	Sør-Aurdal (N)
Jakt - Rifle	03.02.2020	Voksen	Hann	Ringebu (N)
Jakt - Rifle	01.02.2020	Voksen	Hunn	Sel (N)
Jakt - Rifle	01.02.2020	Voksen	Hann	Lom (N)
Jakt - Rifle	01.02.2020	Voksen	Hann	Søndre Land (N)

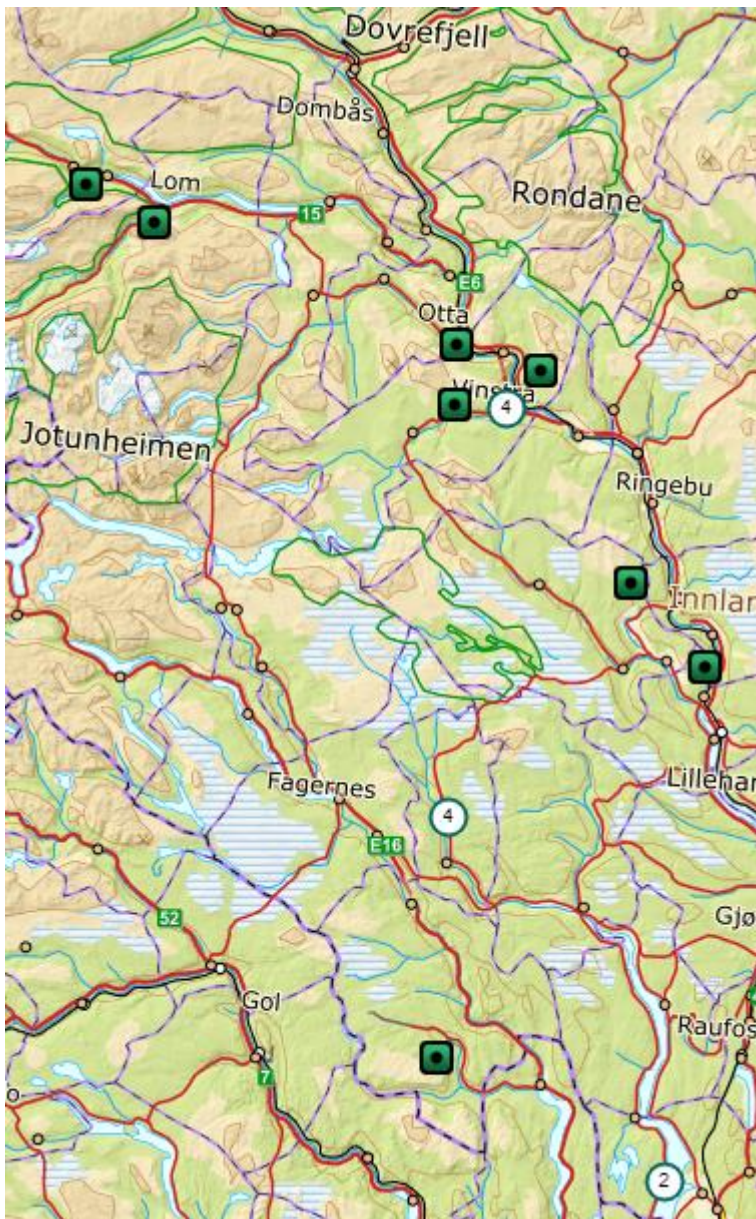
Figur 6. Totalkvote og uttak av gaupe 2000 - 2020

6. Tap av sau og tamrein til rovvilt

Det har vært en markert nedgang i dokumenterte og antatt tap til gaupe i region 3 i perioden 2010 fram til og med i dag (Tabell 3).

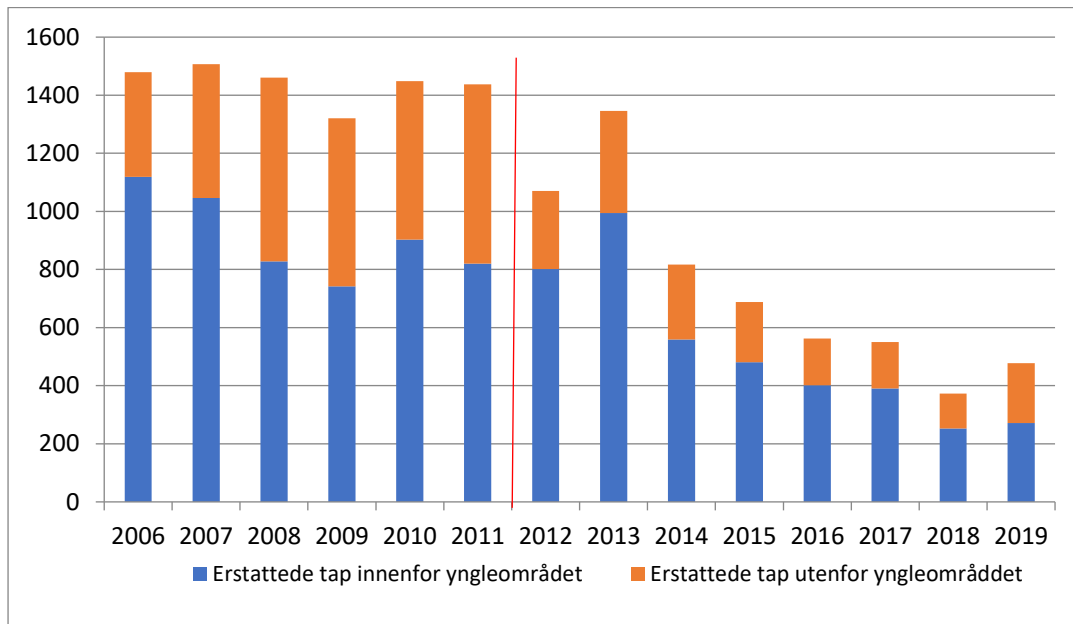
Tabell 3. Sau påvist tatt av gaupe i Oppland 2010 - 2020

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
76	47	40	54	50	31	25	46	14	23	18

Figur 7. Sau registrert tatt av gaupe (18 antatt sikre og dokumenterte skader) per 7. oktober 2020.

I perioden 2005-2011 var antall sau erstattet som tatt av gaupe i Oppland relativt stabilt, med rundt 1400-1500 dyr erstattet årlig, med unntak av 2009 da 1321 dyr ble erstattet som tatt av gaupe (Fig. 8). Tapene til gaupe har gått ned de siste årene, og i 2019 ble 478 dyr erstattet som tatt av gaupe, noe som er en liten økning fra 2018.

Figur 8. Erstattede tap av sau til gaupe, innenfor og utenfor yngleområdet 2005-2019. Rød strek markerer ikrafttredelse av ny forvaltningsplan, med større ynglesone for gaupe.

Det er fire tamreinlag i fylket; Vågå, Lom, Fram og Filefjell tamreinlag (se tabell 5 for tapsoversikt).

Tabell 5. Tamrein erstattet som tatt av rovvilt i driftsårene 2006/07 - 2018/19

	2009/1	2010/1	2011/1	2012/1	2013/1	2014/1	2015/1	2016/1	2017/1	2018/1
Gaupe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jerv	6	15	9	7	0	6	0	5	5	0
Bjørn	22	10	8	67	75	35	59	51	51	36
Ulv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kongeørn	0	0	0	0	5	73	48	0	0	0
Freda rovvilt	26	21	22	70	99	30	52	70	54	66
Totalt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
	54	46	39	145	179	144	159	126	110	117

Tabell 6. Omsøkt erstatning (sau) fordelt på skadegjørere 2011-2019

Søkt erstatta	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jerv	4185	3154	4185	3069	2974	2197	2340	2314	2413
Gaupe	2412	2073	2054	1623	1277	1269	1073	871	997
Bjørn	943	566	963	367	323	556	162	313	106
Ulv	18	540	824	597	813	359	1280	665	242
Kongeørn	624	858	973	476	566	432	431	534	415
Fredet rovvilt	196	223	115	17	0	0	0	2	3
Total	8378	7414	9114	6149	5953	4813	5286	4699	4176

7. Forvaltningsplanens målsetting

Det skal være 5 årlige ynglinger av gaupe i Oppland. I forvaltningsplanen for rovvilt region 3 har rovviltnemnda angitt hvor en primært ønsker å ha disse ynglingene; hele Valdres og fra og med Nordre Land, Gjøvik og resten av fylket sør for disse kommunene. Gudbrandsdalen/Ottadalen er beiteprioritert mht. gaupe. Sekretariatet har lagt dette til grunn i sin tilrådning. Når bestandsmålet ikke er nådd innenfor sonen, må det tas høyde for at familiegrupper kan opptre utenfor sonen.

8. Vedtak i andre regioner for kvotejakt gaupe 2020

Vi er pr. 9. okt. 2020 ikke kjent med at det er gjort kvotevedtak for gaupe i noen av naboregionene, altså 2,5 og 6. Det vil bli orientert om nye opplysninger vedr. dette i nemndsmøtet.

9. Prognosemodell fra NINA/Rovdata

Etter NINAS prognosemodell (NINA-rapp 1846) er det beregnet en sannsynlighet for at det er 26 % sannsynlig at vi vil ligge under bestandsmålet på 5 familiegrupper i 2021. Det er 75% sannsynlig at vi vil ligge i intervallet [4,1–8,6] med et middel på 6,2 (mest sannsynlig). Grunnlaget for dette er årets familiegruppereregistreringer og uttaket av gaupe i 2020. Prognosemodellen er mer presis på store områder, noe mindre presis på mindre områder som dagens rovviltregioner.

10. Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, og så som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Sekretariatet har benyttet eksisterende kunnskap om gaupe i behandlingen av saken, jf. § 8, beskrevet i saksframlegget. Gjennom statusrapporter og annen informasjon fra overvåkingen (Rovdata) og forskning på gaupe i Skandinavia (Scandlynx) er det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Undersøkelser fra Skandinavia viser at jakt er en vesentlig faktor som påvirker den samlede belastningen på gaupebestanden. Den viktigste dødsårsaken, utenom kvotejakt, for radiomerkede gauper i Skandinavia er illegal jakt, men også biler og skabb har tatt livet av gauper. Fylkesmannen har vurdert den samlede belastninga som gaupebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og føre-var prinsippet er derfor tillagt liten vekt, jf naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her. Vi legger til grunn at den geografisk differensierte forvaltningen av gaupe som rovviltnemnda legger opp til i forvaltningsplanen, og som danner utgangspunkt for den geografiske fordelingen av kvoten her, tar de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

11. Oppsummering og forslag til vedtak

Om rovviltnemndas myndighet til å fatte vedtak om kvote

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe i region 3 (Oppland) er 5 årlige ynglinger. Fylkesmannen viser til NINA/Rovdatas rapport for 2020, der gjennomsnittet for de siste tre år er beregnet til 6 årlige ynglinger. Rovviltnemnda har således myndighet til å fatte vedtak om kvote og områder for jakt på gaupe for 2021, jf rovviltforskriftens § 13.

Kvote og avgrensning av jaktregioner

Gaupebestanden ligger nå over bestandsmålet nasjonalt i 2020. Ser man på gjennomsnittet av de siste tre årene ligger man tilnærmet på bestandsmålet på fem årlige ynglinger i Oppland. Jaktkvoten bør derfor settes slik at jakta i liten grad fører til endring i bestandsstørrelsen, og at bestanden holdes stabil.

En gaupebestand vil naturlig variere betydelig i størrelse over tid. Det kan være stor variasjon i ynglesuksess og kullstørrelse både mellom de enkelte hunngauper, mellom områder og mellom år. Dette henger blant annet sammen med fødetilgangen, og en må derfor påregnes store variasjoner i antall ynglinger fra år til år selv i en stabil bestand. Denne dynamikken er kjent hos mange arter og er særlig utpreget hos arter som er tilpasset et ustabilt næringstilbud. Det har også vært en høy avgang av gaupe under jakta de siste årene, tatt i betraktning av at en har vært under det nasjonale bestandsmålet:

- 2010: 153 dyr
- 2011: 149 dyr
- 2012: 86 dyr
- 2013: 79 dyr
- 2014: 69 dyr
- 2015: 75 dyr
- 2016: 67 dyr
- 2017: 58 dyr
- 2018: 49 dyr
- 2019: 59 dyr
- 2020: 53 dyr

Bestanden av gaupe i region 3 Oppland ligger fortsatt over bestandsmålet på 5 familiegrupper (gjennomsnitt siste tre år), og hovedutfordringen vil ligge i å holde bestanden stabil på dette nivået. Det er derfor viktig å vite omtrent hvor store uttak man kan ha for å stabilisere bestanden rundt bestandsmålet. Nilsen m. fl. (NINA Rapport 774 - 2011) har i sin prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge estimert at dersom man ønsker å holde en bestand stabil bør uttaket av voksne hunndyr ligge rundt 0,43 hunndyr per familiegruppe, og uttaket av dyr totalt bør ligge rundt 1,27 dyr per familiegruppe. Med 5 familiegrupper i Oppland i 2020 gir dette en hunndyrkvote på 2 dyr ($5 * 0,43 = 2,15$), og en totalkvote på 6 dyr ($5 * 1,27 = 6,35$). Kvote som sekretariatet har foreslått for region 3 har de siste årene ligget noe over hva denne modellen foreslår. I tillegg viser beregnet prognose for 2021 i NINA rapp 1846 at vi ligger godt an mht. å nå bestandsmålet til neste år.

Vedtak om jakt på gaupe skal være i samsvar med regional forvaltningsplan, jf. forskriftens §§ 6 og 10. For å oppnå målsettingen i forvaltningsplanen tilrår Fylkesmannen at det settes en noe høyere

kvote i området hvor nemnda ikke ønsker ynglinger av gaupe og lav kvote i området hvor nemnda ønsker de 5 årlige ynglingene.

Det har fra nemnda og fra enkelte kommuner tidligere framkommet ønske om å ha en delkvote fordelt til de områder med størst tap beitesesongen i forkant (Sørvest-Oppland). Fylkesmannen mener slike uttak vanskelig kan sees på som direkte skadeforebyggende den neste beitesesong, da gaupenes revir kan forskyves en del etter uttak. En kan få nye gauper i områder der dyr er tatt ut, og potensielt kan reviret til ett individ overtas av to nye individ. På grunn av at det er påvist en betydelig individuell variasjons i gaupenes drapsrate, vil effekten fra år til år være usikker. Vi ser imidlertid den konfliktreduserende effekten med en slik ordning, men vi mener at 2 delområder bør videreføres også i kvotejakta 2021.

Også for beitesesongen 2020 er skadene på sau konsentrert i Nord-Fron og Sel (7), ellers i Gudbrandsdalen er det noen skader i Lom (1), Skjåk (1) Gausdal (1) og Lillehammer (1). Innenfor forvaltningssonen for gaupe er det registrert skader i Etnedal (4), Sør- Aurdal (1) og Gran (2). De er ideelt sett ønskelig å innrette kvotejakta slik at typiske skadegjørere blir tatt ut. Dette er imidlertid krevende ut fra de totale hensyn som må vektlegges i kvoteforslaget.

Vi tilrår en jaktområdeinndeling med 2 delområder videreføres. Dette for at en har vektlagt hensynet til å kunne ha et visst uttak av gaupe i hele regionen, men samtidig ikke har så snevre grenser at en ikke får tatt ut totalkvoten.

Videre tilrår sekretariatet å videreføre at familiegrupper av gaupe, dvs. der flere dyr går sammen, er unntatt fra kvoten. Dette vil sikre produksjonsdyr i bestanden. Videre vil jakt på familiegrupper gjøre at hunndyrkvoten blir fylt, samt at den skadeforebyggende effekten ved å skyte hunngauper/og eller unger er mindre enn å jakte på enkelt dyr, som oftest vil være hanndyr. Særlig unge hanngauper har vist en større tilbøyelighet til å ta sau. Sekretariatet mener det er positive erfaringer med denne ordningen gjort i 2019.

Vi tilrår at det ikke blir gitt tilleggskvoter utover dette vedtaket i løpet av jakttiden 1. februar – 31. mars 2020. Det vises til kravet om det må ny vesentlig kunnskap om bestanden som er verifisert av Rovdata for å kunne gjøre nye vedtak.

Ut fra bestandsmålet for gaupe, status og utvikling for bestanden, inkludert i naboregionene, registrert effekt på bestanden av kjent avgang tidligere år, og tap av sau, fremmer sekretariatet følgende forslag til vedtak på kvote på gaupe i Oppland i 2021:

Forslag til vedtak:

Totalkvote: 8 dyr/hunndyrkvote 3 dyr over 1 år – hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder.

Kvoten fordeler seg slik:

Område 1: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk, Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; **4 dyr.**

Område 2: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land, Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; **2 dyr**

2 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskafer på sau siste beitesesong, og det samlede uttaket undervegs i kvotejakta.

Fylkesmannen/rovviltnemnda kan omfordele kvoten og inndeling av jaktområder undervegs i jaktperioden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf § 77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

Kart med jaktområdeinndeling.

